LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS
POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ
FINANSAVIMO KONTROLĖS SKYRIUS

PAŽYMA
DĖL AKCIJOS „AČIŪ, LIETUVA!“ ORGANIZAVIMO

2021 m. vasario 22 d. Nr. 3- 29 (1.2)
Vilnius

1. Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) gavo du pranešimus dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. birželio 1 d. organizuotos akcijos „Ačiū, Lietuva“:

1.1. 2020 m. gegužės 26 d. pranešime (reg. Nr. 1-1074(7.9) prašoma „*pradėti tyrimą dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Ministro Pirmininko Sauliaus Skvernelio vykdomos nepažymėtos ir netinkamai apmokamos (iš valstybės biudžeto) rinkimų agitacijos, kurią inicijuoja Vyriausybė. Tai grubiausias reklamos ir rinkimų agitacijos pažeidimas, koks yra buvęs per visą Nepriklausomybės laikotarpį. Vyriausybė rinkimų kampanijos laikotarpiu, nuo vakar, inicijuoja padėkos akciją „Ačiū, Lietuva“, o birželio pirmąją žada koncertus visoje Lietuvoje. Šią savaitę Premjeras siųs padėkos raštus, o birželio 1 d., 17:00 val. Lietuvos miestų ir miestelių aikštėse vyks koncertai*“;

1.2. 2020 m. birželio 1 d. pranešime (reg. Nr. 1-1125(7.9) klausiama, „*Kodėl G. Surplys, būsimas LVŽS kandidatas Seimo rinkimuose, rūpinasi koncertais kurie vyks šiandien 17.00 val. Ar LVŽS rinkėjus koncertais papirkti gali? Jei aš šiandien, kaip TS-LKD kandidatas, suorganizuočiau savanorių koncertą - padėką medikams, kaip tai būtų vertinama*?“.

2. VRK 2020 m. gegužės 27 d. ir birželio 3 d. posėdžiuose pavesta Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui atlikti tyrimą.

3. 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinė kampanija prasidėjo 2020 m. balandžio 10 d.

4. Socialinio tinklo „Facebook“ Vyriausybės paskyroje 2020 m. gegužės 25 d. paskelbtas įrašas[1], kad „*Birželio 1 d., visoje šalyje vyks visuotinė akcija „Ačiū, Lietuva“, kuria bus dėkojama Lietuvos žmonėms už sėkmingai įveiktą pirmąją COVID-19 bangą ir raginama išlaikyti susitelkimą bei viltį, kad ryžtingai būtų įveikti ir kiti ateityje dar laukiantys iššūkiai. <..> Nacionalinių ir valstybinių įstaigų kolektyvai, laikydamiesi visų saugumo reikalavimų, atliks apie 15 minučių trukmės koncertus viešose erdvėse. Jau aišku, kad Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras, diriguojamas Gintaro Rinkevičiaus, gros sostinės Katedros aikštėje, prie Lietuvos nacionalinės filharmonijos bus galima išgirsti Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro „Brass“ pučiamųjų*

[1] https://www.facebook.com/LRVyriausybe/posts/10158581456938408

grupę, šalia Lietuvos nacionalinės Martynos Mažvydo bibliotekos skambės valstybinio choro „Vilnius“ atliekami kūriniai. Prie akcijos „Ačiū, Lietuva!“ jau pažadėjo prisijungti Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras, Valstybinis orkestras „Trimitas“, Vidaus reikalų ministerijos orkestras, savivaldybių kultūros centrų ir kiti kolektyvai. Iniciatyvą taip pat kviečiami palaikyti ir visi norintys muzikuoti gyventojai. <..> Renginiai nemokami ir atviri“.

4.1. Taip pat nurodyta, kad akcijos iniciatorė – Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija, partnerės – Lietuvos savivaldybių asociacija ir Lietuvos kultūros centrų asociacija.

5. 2020 m. gegužės 29 d. VRK raštais kreipėsi į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliariją (reg. Nr. 2-541 (7.9), Lietuvos savivaldybių asociaciją (reg. Nr. 2-542(7.9) ir Lietuvos kultūros centrų asociaciją (reg. Nr. 2-540 (7.9), prašydama nurodyti akcijos organizavimo aplinkybes.

6. 2020 m. birželio 3 d. gautas Lietuvos savivaldybių asociacijos atsakymas (reg. Nr. 1-1190(7.9), kuriame patvirtinta Vyriausybės skelbta informacija apie tai, kad „*Padėkos akcijos „Ačiū, Lietuva!“ iniciatoriai ir organizatoriai yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija“* ir partneres.

6.1. Taip pat atsakyme nurodyta, kad „*COVID-19 Visuomenės informavimo grupės vadovo G. Surplio prašymu, LSA*[2] *persiuntė kvietimą visų 60-ties savivaldybių merams ir užregistravo minėtoje akcijoje dalyvausiančias savivaldybes. Kiekviena savivaldybė savarankiškai priėmė sprendimą dėl dalyvavimo akcijoje*“.

7. Kitos renginio partnerės – Lietuvos kultūros centrų asociacijos atsakymas gautas 2020 m. birželio 22 d. (reg. Nr. 1-1407(7.9). Jame patvirtinta informacija dėl renginio organizatorės ir partnerių. Taip pat nurodyta, kad Lietuvos kultūros centrų asociacija:

7.1. partnere tapo savo iniciatyva;

7.2. prie renginio prisideda informacijos sklaida, turinio koordinavimu;

7.3. Lietuvos kultūros centrų asociacijos žiniomis, jokių padėkų Akcijos dalyviai negavo, dalyviams nebuvo teikiami net padėkos raštai;

7.4. „*Viešinimui išlaidų patirta nebuvo. Dalyviai savo koncertus pristatinėjo nemokamuose socialiniuose tinkluose. <..>Asociacija šią Akciją viešino tik socialiniame tinkle Facebook Asociacijos grupėje. Šis viešinimas nekainavo nieko*“;

7.5. dėl kitų (įgarsinimo, vietos parengimo ir pan.) akcijos koncertų rengimo išlaidų apmokėjimo Lietuvos kultūros centrų asociacija duomenų neturi ir nurodė „*kiek mums žinoma, buvo verčiamasi savo pajėgomis*“.

7.6. Tikslių duomenų asociacija nerinko ir neturi apie tai, kiek buvo surengta koncertų skirtinguose miestuose ir miesteliuose, bei kiek akcijoje dalyvavo atlikėjų, kolektyvų.

[2] Lietuvos savivaldybių asociacija

7.7. Į klausimą, „Ar planuojama, kad politikai, Lietuvos kultūros centrų asociacijos atstovai, kiti asmenys, kviestiniai svečiai akcijos metu kreipsis į susirinkusius ar kitaip aktyviai dalyvaus akcijoje skirtinguose miestuose?“, atsakyta: „*Asociacijos vardu į susirinkusiuosius nebuvo kreiptasi niekur. Tai nebuvo mūsų tikslas ir tam nebuvo jokio poreikio. Dėl kitų dalyvių jokių veiksmų Asociacija nekoordinavo ir jokios informacijos nerinko. Tai konkrečių atskirų koncertų rengėjų kompetencija*“.

7.8. Pasiteiravus, ar Lietuvos kultūros centrų asociacija (jos nariai) yra dalyvavę rengiant kitas Vyriausybės, jai pavaldžių įstaigų ar Vyriausybės kanceliarijos akcijas, atsakyta: „*Taip. Asociacija dalyvavo akcijoje „Visa Lietuva šoka“, rengėjas – Lietuvos nacionalinis kultūros centras, akcijoje „Švęsk Vasario 16-ąją“, rengėjas – Lietuvos Respublikos Prezidentūra ir kt.*“.

7.9. Nurodyta, kad Lietuvos kultūros centrų asociacija „*jokios finansinės paramos Asociacija iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės nėra gavusi*“.

8. 2020 m. birželio 15 d. gautas Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos atsakymas (reg. Nr. 1-1310(7.9), kuriame nurodyta, kad:

8.1. „*Akcijos idėja kilo COVID-19 visuomenės informavimo grupėje, ieškant tinkamiausio būdo padėkoti žmonėms, padėjusiems kovoti su pandemijos sukelta krize šalyje*“. Akciją vykdyti minėta grupė nusprendė 2020 m. gegužės 18 d.

8.2. „*COVID-19 visuomenės informavimo grupės vadovas Giedrius Surplys 2020 m. gegužės 18 d. elektroniniu paštu pakvietė tapti partnerėmis Lietuvos savivaldybių asociaciją ir Lietuvos kultūros centrų asociaciją. Lietuvos savivaldybių asociacija ir Lietuvos kultūros centrų asociacija, reaguodamos į kvietimą, pakvietė akcijoje dalyvauti savivaldybes, savivaldybių kultūros centrus ir meno kolektyvus*“.

8.3. „*Kolektyvai prie akcijos prisijungė sulaukę kvietimo trimis būdais:*

• *nacionalinio pavaldumo meno kolektyvai – iš COVID-19 visuomenės informavimo grupės vadovo G. Surplio (el. paštu);*

• *savivaldybių pavaldumo kolektyvai – iš savivaldybių (kurias dalyvauti akcijoje pakvietė Lietuvos savivaldybių asociacija);*

• *savivaldybių pavaldumo kultūros centrai – iš Lietuvos kultūros centrų asociacijos. Apie savivaldybes ir muzikos bei meno kolektyvus, kurie prisidėjo prie akcijos, paskelbta interneto svetainėje https://koronastop.lrv.lt/lt/aciu-lietuva-koncertai)“.*

8.4. „*Visi akcijoje dalyvavę muzikos ir meno kolektyvai savo pasirodymus surengė neatlygintinai*“, „*jokia finansinė parama renginio dalyviams nebuvo suteikta*“.

8.5. „*Akcijoje dalyvavusiems asmenims, meno ir muzikos kolektyvams ar kitiems asmenims, prisidėjusiems prie akcijos organizavimo, atminimo dovanos nebuvo ir nebus teikiamos, o padėka buvo išreikšta COVID-19 visuomenės informavimo grupės vadovo G. Surplio 2020 m. birželio 2 d. elektroniniu laišku*“. Pateiktas el. laiško tekstas. Taip pat nurodyta, kad:

8.6. *„Akcijai viešinti lėšų nebuvo skirta. Apie akciją buvo pranešta visuomenei įprastomis priemonėmis per Vyriausybės kanceliarijos organizuotą kasdieninę nuotolinę spaudos konferenciją 2020 m. gegužės 25 d. (kartu su kitomis naujienomis apie COVID-19 situaciją šalyje), išplatintas pranešimas spaudai, informacija apie šią akciją pasidalyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės socialiniuose tinkluose, informacija paskelbta Vyriausybės kanceliarijos administruojamuose puslapiuose: www.koronastop.lt, www.lrv.lt. Savo iniciatyva ir neatlygintinai informaciją apie akciją viešino savivaldybės, kultūros centrai, meno kolektyvai*“.

8.7. Į klausimą, kas apmokės kitas (įgarsinimo, vietos parengimo ir pan.) akcijos koncertų rengimo išlaidas, atsakyta: „*Informacijos apie vietos paruošimo, įgarsinimo ar kitas muzikinių kolektyvų patiriamas išlaidas neturime. Jokių tokio pobūdžio išlaidų Vyriausybės kanceliarija neapmokėjo ir neapmokės. Kadangi visoje Lietuvoje akcijoje dalyvavę meno kolektyvai atliko įvairius kūrinius, asociacijai LATGA buvo įsipareigota sumokėti autorinių kūrinių naudojimo mokestį (700 Eur be PVM). Tai vienintelės Vyriausybės kanceliarijos patirtos su muzikine akcija susijusios išlaidos*“.

8.8. Nurodyta, kad visoje Lietuvoje buvo surengta apie 400 koncertų ir pasirodymų. „*Informacija apie muzikos bei meno kolektyvus, kurie prisidėjo prie akcijos, paskelbta interneto svetainėje https://koronastop.lrv.lt/lt/aciu-lietuva-koncertai*“.

8.9. „*Akcijos metu nebuvo numatyta ar planuota surengti Vyriausybės kabineto narių ar politikų kreipimosi į susirinkusius renginių dalyvius. Jokių minėtų asmenų kreipimųsi į renginių dalyvius nebuvo ir per pačius renginius“, „Ši akcija nėra politinė ir Vyriausybės nariai ar kiti politikai joje nevaidino jokio vaidmens*.“

8.10. Į klausimą, ar bus siunčiami padėkos raštai bei atminimo dovanos, atsakyta: „*Prisidėjusiems prie aktyvios kovos su COVID-19 padėkos raštai įteikti be atminimo dovanų. Šie raštai skirti asmenims, įmonėms ir organizacijoms už aktyvias pastangas kovoje su virusu. Juose nėra akcijos logotipo. Parengta apie 100 padėkų, tačiau sąrašas nėra baigtinis (nuolat pildomas). Preliminari padėkos raštų rengimo ir siuntimo sąmata – 1 794 eurai. Ši suma įeina į kasdienes Vyriausybės kanceliarijos kanceliarines išlaidas (padėkų rėmeliai, pašto išlaidos)*“. Pateiktas padėkos tekstas.

8.11. *„Panašaus pobūdžio veiklas Vyriausybės kanceliarija įgyvendino minint ir švenčiant valstybei svarbias sukaktis – Valstybės atkūrimo 100-metį, Baltijos kelio 30-metį Nepriklausomybės atkūrimo 30-metį (Vyriausybės kanceliarija inicijavo ir koordinavo bendros švenčių ir minėjimų koncepcijos ir su ja susijusių įvairių veiklų įgyvendinimą valstybės lygiu). Vieša informacija apie šiuos renginius:*

• *Valstybės atkūrimo 100-metis: https://lrvk.lrv.lt/lt/naujienos/tyrimas-valstybes-atkurimo-simtmeti-sventeme-sekmingai;*

• *Baltijos kelio 30-metis: https://lrvk.lrv.lt/lt/naujienos/per-lietuva-nuvilnys-baltijos-kelio-vienybes-banga;*

• *Nepriklausomybės atkūrimo 30-metis: https://lrvk.lrv.lt/lt/naujienos/tik-laisvi-uzaugam-dideli“.*

9. Peržiūrėjus viešai skelbiamą informaciją, nustatyta, kad 2020 m. gegužės 25 d. buvo surengta nuotolinė spaudos konferencija ant Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro (toliau – LNOBT) stogo, kurioje dalyvavo Visuomenės informavimo grupės vadovas Giedrius Surplys, Lietuvos valstybinio simfoninio orkestro įkūrėjas, meno vadovas ir vyriausiasis dirigentas Gintaras Rinkevičius, LNOBT generalinis direktorius Jonas Sakalauskas ir Lietuvos savivaldybių asociacijos prezidentas Mindaugas Sinkevičius.

9.1. Spaudos konferencijos vaizdo įrašas[3] skelbiamas socialinio tinklo Youtube paskyroje „Lietuvos Respublikos Vyriausybė“. Įrašo trukmė – 28 min. 10 sek., pati konferencija truko 25 min. 46 sek. (įraše nuo 1:05 iki 26:50).

9.2. Spaudos konferencijos metu pristatyta koncertų idėja. G. Surplys kalba iki 8 min., tada kiti konferencijos dalyviai (8:11–14:14), nuo 14 min. 20 sek. suteiktas laikas klausimams ir atsakymams. Pusė klausimų buvo apie koncertus (repertuarą, repeticijas karantino metu, atlyginimą koncerte dalyvaujantiems kolektyvams) ir Ministro Pirmininko padėkas padėjusiems suvaldyti krizę, kiti – apie mokinių grįžimą į mokyklas, mokyklų dezinfekavimą (M. Sinkevičiui), apie karantino metu LNOBT negautas pajamas, veiklą po karantino, darbuotojų atleidimus per karantiną (J. Sakalauskui).

9.3. Atsakydamas į klausimą apie koncerto repertuarą, G. Rinkevičius akcentavo, kad „*nebus įgarsinimo, nebus daug techninių momentų, mes galime tik ateiti, pagroti ir išeiti, to pasiruošimo didelio nebus*“.

9.4. Po atsakymų į klausimus (nuo 25 min. 13 sek.) G. Surplys informavo apie atnaujintus skrydžius į Lietuvą, atskridusių prievolę karantinuotis ir kitus ribojimus.

10. Taip pat naujienų agentūros BNS ir ELTA išplatino trečiųjų asmenų parengtus informacinius pranešimus apie rengiamą akciją:

10.1. Vyriausybės kanceliarijos pranešimą „Už įveiktą pirmąją koronaviruso bangą visiems geradariams tarsime „Ačiū, Lietuva“ (BNS 2020 m. gegužės 25 d. 11:49[4], ELTA 2020 m. gegužės 25 d. 11:51[5]);

10.1.1. Pranešime informuojama, kad „*birželio 1 d., visoje šalyje vyks visuotinė akcija „Ačiū, Lietuva“, kuria bus dėkojama Lietuvos žmonėms už sėkmingai įveiktą pirmąją COVID-19*

[3] https://www.youtube.com/watch?v=L1zG65FS1YQ
[4] https://sc.bns.lt/view/item/344387
[5] https://www.elta.lt/lt/pranesimai-spaudai/uz-iveikta-pirmaja-koronaviruso-banga-visiems-geradariams-tarsime-aciu-lietuva-201210

bangą ir raginama išlaikyti susitelkimą bei viltį, kad ryžtingai būtų įveikti ir kiti ateityje dar laukiantys iššūkiai“;

10.1.2. cituojamas Visuomenės informavimo grupės vadovas Giedrius Surplys: „*Lietuva su muzika iškovojo Laisvę prieš 30 metų. Muzikuos ir dabar didžiausios istorinės krizės akivaizdoje, susitelkdama prieš sveikatos, ekonomines, socialines ir emocines grėsmes. Šia simboline akcija norime padėkoti medikams, pareigūnams, socialiniams darbuotojams, savanoriams, pardavėjams, vaistininkams, verslininkams ir visiems kitiems geradariams, padėjusiems apsirūpinti apsaugos priemonėmis ir teikusiems būtiniausias paslaugas. Teskamba „Ačiū, Lietuva“ visiems, kurie drausmingai laikėsi karantino ir padėjo sėkmingai įveikti pirmąją viruso bangą*“;

10.1.3. pateikiama informacija apie dalyvius, koncertų trukmę, kad jie nemokami.

10.2. Seimo nario pranešimą: „Seimo nario Kęstučio Masiulio pranešimas: parlamentaras prašo Vyriausiosios rinkimų komisijos įvertinti Vyriausybės organizuojamus koncertus“[6] (2020 m. gegužės 26 d. 13 min. 9 sek.), kuriame kritiškai vertinama rengiama akcija;

10.3. Vyriausybės kanceliarijos pranešimą „Iniciatyva „Ačiū, Lietuva!“ subūrė rekordinį skaičių muzikinių kolektyvų“ (ELTA 2020 m. gegužės 29 d. 12 sek. 11 sek.[7], BNS 2020 m. gegužės 29 d. 12 min. 22 sek.[8]), kuriame:

10.3.1. nurodoma, kur vyks dalis koncertų, prisijungusių kolektyvų skaičius;

10.3.2. cituojamas Visuomenės informavimo grupės vadovas Giedrius Surplys: „*Tikrai nesitikėjome, kad ši iniciatyva išaugs iki tokio didelio masto renginio ir muzika skambės nuo miestelių ar kaimelių kultūros centrų, pastatų stogų iki didžiųjų miestų aikščių ir skverų. Tai dar kartą parodo, kad susitelkę galime įgyvendinti gražią idėją ir simboliškai padėkoti kiekvienam, taip pat kartu išlaikyti susitelkimą bei viltį, kad ryžtingai būtų įveikti ir kiti ateityje dar laukiantys iššūkiai*“.

11. Taip pat BNS parengė ir paskelbė pranešimą „Vyriausybė inicijuoja akciją „Ačiū, Lietuva“, o birželio pirmąją žada trumpus koncertus“[9] (2020 m. gegužės 25 d.) apie spaudos konferenciją ant LNOBT stogo; pranešime informuojama ne tik apie rengiamus koncertus, bet ir apie Vyriausybės svarstomą renginių atlaisvinimo planą.

12. Buvo peržiūrėti viešai skelbiami koncertų įrašai (23 savivaldybėse).

12.1. Nustatyta, kad 10 savivaldybių 11 koncertų pasisakė 9 politikai ir 2 savivaldybės administracijos direktoriai, seniūnas, 4 iš jų kandidatai:

---

[6] https://www.elta.lt/lt/pranesimai-spaudai/seimo-nario-kestucio-masiulio-pranesimas-parlamentaras-praso-vyriausiosios-rinkimu-komisijos-ivertinti-vyriausybes-organizuojamus-koncertus-201260

[7] https://www.elta.lt/lt/pranesimai-spaudai/iniciatyva-aciu-lietuva-subure-rekordini-skaiciu-muzikiniu-kolektyvu-201468

[8] https://sc.bns.lt/view/item/345027

[9] https://www.bns.lt/topic/1912/news/61353891/

12.1.1. Klaipėdos rajone prie Gargždų kultūros centro[10] kalbėjo rajono meras Bronius Markauskas (Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga (toliau – LVŽS) ir administracijos direktorius Artūras Bogdanovas. A. Bogdanovą 2020 m. Seimo rinkimuose kandidatu kėlė LVŽS. Vėžaičiuose[11] kalbėjo seniūnas Alvydas Mockus, kandidatu 2020 m. Seimo rinkimuose kėlė Lietuvos socialdemokratų partija (toliau – LSDP);

12.1.2. prie Pakruojo kultūros centro[12] kalbėjo rajono meras Saulius Margis (LSDP), nebuvo keltas kandidatu 2020 m. Seimo rinkimuose;

12.1.3. Panevėžyje prie Aleksandro paminklo[13] kalbėjo miesto meras Rytis Mykolas Račkauskas (visuomeninis rinkimų komitetas „Atsinaujinančiam Panevėžiui“), nebuvo keltas kandidatu 2020 m. Seimo rinkimuose;

12.1.4. Plungėje[14] kalbėjo rajono meras Audrius Klišonis (Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis (toliau – LRLS), kuris įteikė padėkas prie miesto erdvių rekonstrukcijos prisidėjusiems asmenims. Nedalyvavo 2020 m. Seimo rinkimuose kaip kandidatas;

12.1.5. prie Raseinių rajono kultūros centro[15] akcija vyko kartu su Tarptautine vaikų gynimo diena, kalbėjo rajono meras Andrius Bautronis (Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai (toliau – TS-LKD), nebuvo keltas kandidatu 2020 m. Seimo rinkimuose;

12.1.6. Rokiškyje kabėjo rajono meras Ramūnas Godeliauskas (Visuomeninis rinkimų komitetas „Vieningi su Ramūnu Godeliausku“), nebuvo keltas kandidatu 2020 m. Seimo rinkimuose. Kartu paminėta ir Tarptautinė vaikų gynimo diena;

12.1.7. prie Šakių kultūros centro[16] kartu paminėta ir Tarptautinė vaikų gynimo diena, kalbėjo rajono meras Edgaras Pilypaitis (TS-LKD), nebuvo keltas kandidatu 2020 m. Seimo rinkimuose;

12.1.8. Telšiuose[17] kartu paminėta ir Tarptautinė vaikų gynimo diena, kalbėjo rajono meras Kęstutis Gusarovas (LSDP), Seimo nario Valentino Bukausko (Darbo partija) patarėja;

12.1.9. Trakų rajone koncerto transliacija vyko prie Rūdiškių kultūros centro[18]. Nuotoliniu būdu kalbėjo rajono merė Edita Rudelienė (LRLS) ir savivaldybės tarybos narė Alina Kovalevskaja (Lietuvos lenkų rinkimų akcija-Krikščioniškų šeimų sąjunga (toliau – LLRA-KŠS), abi keltos kandidatės 2020 m. Seimo rinkimuose. Kartu paminėta ir Tarptautinė vaikų gynimo diena;

---

[10] https://www.facebook.com/351676024901887/videos/184364286216856
[11] https://www.youtube.com/watch?v=SMjaMSuMQ9A
[12] https://www.facebook.com/111596757244481/videos/579159712728332
[13] https://www.youtube.com/watch?v=hNI2eIosANY
[14] https://www.facebook.com/1051417791538077/videos/264559544659640
[15] https://www.facebook.com/470072276498247/videos/3110174379040106
[16] https://www.facebook.com/121456957910411/videos/284295359409023
[17] https://www.facebook.com/352934574835437/videos/562709611298299,
https://www.facebook.com/1472161646334047/videos/700398120504364
[18] https://www.facebook.com/894536224033382/videos/545775316329220

12.1.10. Zarasų rajone Dusetose po koncerto į susirinkusius kreipėsi Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktorius Benjaminas Sakalauskas, kuris nebuvo keltas kandidatu 2020 m. Seimo rinkimuose.

12.2. Nenustatyta (nėra duomenų), kad 20 koncertų (15 savivaldybių) būtų pasisakę politikai: prie Druskininkų kultūros centro[19], Vievyje[20] (Elektrėnų savivaldybė), Klaipėdoje prie Žvejų rūmų[21], prie paminklo Herkui Mantui[22], Klaipėdos vasaros koncertų estradoje[23], prie Kretingos kultūros centro[24], Natkiškiuose (Pagėgių savivaldybėje)[25], Miežiškių kultūros centro (Panevėžio rajone)[26], Panevėžio bendruomenių rūmų[27] (kartą paminėtas G. Surplys), Prienų kultūros ir laisvalaikio centro[28], Šiaulių turizmo ir informacijos centro[29], Varėnoje[30], Vilkaviškyje[31], Vilniuje Katedros aikštėje (Lietuvos valstybinio simfoninio orkestro koncertas[32]), S. Daukanto aikštėje[33], prie miesto savivaldybės[34], prie Grigiškių kultūros centro[35], Kabiškėse[36] Vilniaus rajone, Zarasuose[37]. Radviliškyje[38] koncerto vedėjas padėkojo rajono vadovams, paminėdamas jų pavardes, taip pat vėliau paminėjo, kad koncerte yra rajono meras Antanas Čepononis (TS-LKD), bet jo nekvietė kalbėti. A. Čepononis dalyvavo 2020 m. Seimo rinkimuose kaip kandidatas.

13. Buvo peržiūrėti reportažai apie koncertus, koncertų ištraukos (29 savivaldybėse).

13.1. Nustatyta, kad 10 koncertų (8 savivaldybėse) į susirinkusius žiūrovus kreipėsi merai ar kiti politikai, savivaldybių administracijų atstovai (direktoriaus pavaduotojas, seniūnai), 3 iš jų kandidatai:

13.1.1. prie Anykščių kultūros centro[39] dalyvavo ir kalbėjo rajono meras Sigutis Obelevičius (TS-LKD), nebuvo keltas kandidatu 2020 m. Seimo rinkimuose;

13.1.2. prie Joniškio kultūros centro[40] kalbėjo rajono meras Vitalijus Gailius (LRLS) nebuvo keltas kandidatu 2020 m. Seimo rinkimuose;

---

[19] https://www.facebook.com/208858752479133/videos/1156105171391445
[20] https://www.facebook.com/1291480304199330/videos/1492944697532844
[21] https://www.facebook.com/189054974455744/videos/891582461322210
[22] https://www.facebook.com/110267739002318/videos/282699736453487
[23] https://www.facebook.com/294555493991388/videos/2496526600638613
[24] https://www.facebook.com/834204749962869/videos/583144349003019
[25] https://www.youtube.com/watch?v=zL9OixC6bfM
[26] https://www.youtube.com/watch?v=WRqghrYXHw4
[27] https://www.facebook.com/1411820509121735/videos/2666180616959126
[28] https://www.facebook.com/216160668404941/videos/1457320447809449
[29] https://www.facebook.com/1419479418299528/videos/285120815856402
[30] https://www.facebook.com/396448230480654/videos/916300368853124
[31] https://www.facebook.com/571253342945973/videos/621341901806410
[32] https://www.delfi.lt/video/transliacijos/anonsai/akcija-aciu-lietuva-muzikine-padeka-uz-kova-su-koronavirusu-transliacija-is-katedros-aikstes.d?id=84419565
[33] https://www.youtube.com/watch?v=PAv06LP-bxk
[34] https://www.facebook.com/114848315210173/videos/2628970274096208
[35] https://www.youtube.com/watch?v=QtVGcxCaDSg
[36] https://www.youtube.com/watch?v=u5KtYQ-IZ_k
[37] https://www.facebook.com/131504094065092/videos/3107280659360378
[38] https://www.facebook.com/177554038987785/videos/702273220550560
[39] https://www.facebook.com/691142194274342/videos/389295445291405

13.1.3. prie Jurbarko kultūros centro[41] kalbėjo rajono meras Skirmantas Mockevičius (išsikėlęs), nebuvo kandidatu 2020 m. Seimo rinkimuose. Politikai nedalyvavo Žindaičiuose[42], prie Girdžių seniūnijos[43] ir Skirsnemunėje[44] kalbėjo seniūnai;

13.1.4. prie Kaišiadorių kultūros centro[45] minėta kartu su Tarptautine vaikų gynimo diena, kalbėjo rajono meras Vytenis Tomkus (TS-LKD), nebuvo keltas kandidatu 2020 m. Seimo rinkimuose, ir Seimo narė Laimutė Matkevičienė (LVŽS), kandidatė 2020 m. Seimo rinkimuose;

13.1.5. Lazdijų rajone Krosnoje[46] kalbėjo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas Saulius Petrauskas (ne kandidatas);

13.1.6. Mažeikių rajono savivaldybės reportaže[47] apie vykusį koncertą kalba rajono mero pavaduotoja Sigutė Bernotienė (Partija Tvarka ir teisingumas (toliau – TT), 2020 m. Seimo rinkimuose Partijos „Laisvė ir teisingumas“ (toliau – LT) kelta kandidatė. Pagal reportaže rodomas koncerto ištraukas jame galimai kalbėjo rajono meras Vidmantas Macevičius (TT), nebuvo keltas kandidatu 2020 m. Seimo rinkimuose;

13.1.7. Šalčininkų rajone[48] kalbėjo mero pavaduotoja Beata Petkevič (LLRA-KŠS), kandidatė 2020 m. Seimo rinkimuose;

13.1.8. Telšių rajone Nievarėnuose[49] kalbėjo seniūnė Vilma Šakienė (ne kandidatė).

13.2. Pagal peržiūrėtus 27 pasirodymų (21 savivaldybėje) įrašus (reportažus, koncertų ištraukas) nenustatyta, kad būtų pasisakę politikai prie Birštono kultūros centro[50], Elektrėnų savivaldybėje[51], prie Jonavos kultūros centro[52], Kalvarijos savivaldybės kultūros centro[53], Kaune[54], Kauno rajone Ramučiuose[55], Kazlų Rūdoje[56], Klaipėdoje Menų kiemelyje[57], Marijampolės

---

[40] https://www.facebook.com/611964962281514/videos/178795463527879, https://www.facebook.com/611964962281514/videos/2610478169176956, https://www.facebook.com/611964962281514/videos/1864334663709321
[41] https://www.facebook.com/207912249220836/videos/251486616292804
[42] https://www.facebook.com/207912249220836/videos/309664200036291
[43] https://www.facebook.com/207912249220836/videos/560547494853915
[44] https://www.facebook.com/207912249220836/videos/2624571151091554
[45] https://www.facebook.com/117338538356441/videos/250207703096538
[46] https://www.youtube.com/watch?v=kWIvPxZ2glc
[47] https://www.facebook.com/573199493071418/videos/3138923922863504
[48] http://www.salcininkai.lt/naujienos/394/padekos-akcija-aciu-lietuva:11692
[49] https://www.youtube.com/watch?v=wsun4QPRPPA
[50] https://www.facebook.com/184465498239011/videos/2504030729849974, https://www.facebook.com/184465498239011/videos/544242076249632
[51] https://www.facebook.com/447224971991535/videos/254668462613272
[52] https://www.facebook.com/190320771005742/videos/273878030334866
[53] https://www.facebook.com/255249387829898/videos/1117381935302493
[54] https://www.facebook.com/274538126004862/videos/254263242455691, https://www.facebook.com/274538126004862/videos/258046055640071, https://www.facebook.com/274538126004862/videos/569139037139119
[55] https://www.facebook.com/393045590837385/videos/326208005035730, https://www.facebook.com/393045590837385/videos/1600994583411397
[56] https://www.facebook.com/102030734653829/videos/268034624398323
[57] https://www.facebook.com/watch/?v=542943919721369

savivaldybėje: prie ligoninės[58], prie Marijampolės specialiųjų socialinės globos namų[59], Sasnavoje[60], Marijampolės palaikomojo gydymo ir slaugos skyriaus kiemelyje[61], prie Molėtų kultūros centro[62], prie Pagėgių savivaldybės kultūros centro[63], Palangoje[64], prie Pasvalio kultūros centro[65], Plungės rajone Šateikiuose[66], prie Rietavo kultūros centro[67], Skuode[68] (paminėta kartu su Tarptautine vaikų gynimo diena); Širvintose[69] ir Širvintų rajone[70], Tauragėje[71], Ukmergėje[72], Utenoje[73], Vilniuje Valdovų rūmų kieme[74], prie Nacionalinės dailės galerijos[75], LNOBT[76].

14. Tyrimo metu gauta neoficialios informacijos, kad vienas iš akcijos organizatorių (kandidatas) dalyvavo LNOBT rengtame pasirodyme. Viešai skelbiamos tik pasirodymo ištraukos. LNOBT interneto svetainėje skelbiamame pranešime nurodyta, kad „*prieš solistų Viktorijos Miškūnaitės ir Tomo Pavilionio pasirodymą ant teatro laiptų tarė LNOBT generalinis direktorius Jonas Sakalauskas*“. Apie kitus dalyvavusius asmenis nenurodyta.

14.1. 2021 m. vasario 12 d. raštu Nr. 2-137(7.9) kreiptasi į LNOBT prašant pateikti informaciją, ar pasirodyme dalyvavo ir kreipėsi į susirinkusius kas nors iš akcijos iniciatorių, Vyriausybės narių ir (ar) atstovų, politikų.

14.2. 2021 m. vasario 17 d. gautas atsakymas (reg. Nr. 1-261(7.9), kuriame nurodyta, kad „*akcijos iniciatoriai, Vyriausybės nariai ir (ar) atstovai, politikai nedalyvavo*“ ir „*į susirinkusius kiti asmenys, išskyrus Teatro generalinį direktorių Joną Sakalauską, nesikreipė*“.

15. Pasirodymų metu pasisakę asmenys kalbėjo apie pandemiją, dėkojo gydytojams, įvairių sričių darbuotojams ir gyventojams, kad laikėsi karantino, įmonėms už paramą. Dalyje koncertų (ne visuose) jų vedėjai ar pasisakę asmenys, kreipdamiesi į žiūrovus, dėkojo remdamiesi

[58] https://www.facebook.com/marijampoleskc/videos/248207743118630, https://www.facebook.com/628623590579627/videos/260530298495648
[59] https://www.facebook.com/628623590579627/videos/649661572281376
[60] https://www.facebook.com/watch/?v=1111926232517151
[61] https://www.facebook.com/watch/?v=687807968674416
[62] https://www.facebook.com/767012086671227/videos/709190839624321
[63] https://www.facebook.com/111353390473144/videos/657721485072155
[64] https://www.facebook.com/589022234564775/videos/2621588274755175, https://www.youtube.com/watch?v=bMLN4Z71FgQ
[65] https://www.facebook.com/193032847374291/videos/675193866663164
[66] https://www.youtube.com/watch?v=6M2tuAoLfOw
[67] https://www.facebook.com/500125626750445/videos/1465185766997981, https://www.facebook.com/500125626750445/videos/257180988956538, https://www.facebook.com/500125626750445/videos/833253933865352, https://www.facebook.com/500125626750445/videos/1364400860410863, https://www.facebook.com/500125626750445/videos/580877492562242, https://www.facebook.com/500125626750445/videos/732712237268304
[68] https://www.facebook.com/309662782547868/videos/1119461958425714
[69] https://www.youtube.com/watch?v=NR6IzpzbTpM
[70] https://www.youtube.com/watch?v=L8kGZ7l89ps
[71] https://www.facebook.com/367514320081417/videos/1617259955091104
[72] https://www.facebook.com/107703505981384/videos/966609807130953
[73] https://www.facebook.com/1501424743403666/videos/674728666422142
[74] https://www.facebook.com/125379923659/videos/581391356107588
[75] https://www.facebook.com/105704716910965/videos/685748745536707
[76] https://www.facebook.com/139945343453/videos/249521756372320

organizatorių išplatintu pranešimu „*norime padėkoti medikams, pareigūnams, socialiniams darbuotojams, savanoriams, pardavėjams, vaistininkams, verslininkams ir visiems kitiems geradariams, padėjusiems apsirūpinti apsaugos priemonėmis ir teikusiems būtiniausias paslaugas*“, dalies pabaigoje žiūrovai buvo kviečiami kartu pasakyti „Ačiū, Lietuvai“ ir savo miestui.

Dėl vertinimo rinkėjų papirkimo aspektu

16. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5^1 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *prasidėjus Seimo rinkimų politinei kampanijai, t. y. nuo Seimo rinkimų datos paskelbimo iki šio įstatymo nustatyto rinkimų agitacijos kampanijos laikotarpio pabaigos, taip pat rinkimų dieną draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus, dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėją dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatu, kandidatą arba kandidatų sąrašą, taip pat žadėti už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų turint tikslą paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų ar kandidatų arba asmenų, kuriuos numatoma kelti kandidatais, ir taip trukdyti piliečiams įgyvendinti rinkimų teisę.*

17. VRK 2017 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. Sp-47 patvirtintų Metodinių rekomendacijų dėl aplinkybių, kurioms esant pradedamas rinkėjų galimų papirkimo atvejų tyrimas, 3 punkte numatyta, kad *rinkimų įstatymuose įtvirtintas draudimas tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus, dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėją dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatu, kandidatą arba kandidatų sąrašą, taip pat žadėti už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų turint tikslą paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų, visuomeninių rinkimų komitetų, ar kandidatų arba asmenų, kuriuos numatoma kelti kandidatais, ir taip trukdyti piliečiams įgyvendinti rinkimų teisę*. 4 punkte dovanos ar kitoks atlyginimas apibrėžiamas kaip *turtinė nauda (materialinių išlaidų išvengimas), kuri gali būti suprantama tiek kaip materialios, tiek kaip nematerialios turtinės vertybės (pavyzdžiui, pinigai, buities reikmenys, tam tikri mokami darbai, turtinės teisės, paprastai mokami intelektinės veiklos rezultatai, paprastai mokamo pobūdžio paslaugos, koncertai, kiti mokamo pobūdžio kultūriniai renginiai ir pan.).*

18. Iš 60 savivaldybių 5 nedalyvavo akcijoje.

19. Kaip nurodė Vyriausybės kanceliarija ir akcijos partnerės, meno kolektyvai ir atlikėjai akcijoje „Ačiū, Lietuva“ dalyvavo savanoriškai ir neatlygintinai. Repertuarą pasirinko patys atlikėjai. Vyriausybė apmokėjo tik autorių kūrinių naudojimo mokestį (700 Eur be PVM), daugiau išlaidų nepatyrė.

20. Nemokami 15 minučių koncertai vyko viešose erdvėse. Peržiūrėjus įrašus nustatyta, kad kai kurie užtruko šiek tiek ilgiau. Dalis renginių buvo siejami ir su Tarptautine vaikų gynimo

diena, Plungėje buvo kalbama ir apie rekonstruotas miesto erdves, teikiamos padėkos prie rekonstrukcijos prisidėjusiems asmenims. Tik dalyje koncertų pasirodė profesionalūs kolektyvai.

21. Nemokami koncertai viešose erdvėse rengiami valstybės švenčių proga, miestų šventėse. Nėra neįprasta praktika, kad švenčių metu viešose erdvėse net profesionalūs atlikėjai, kolektyvai rengtų trumpus koncertus.

22. Šios pandemijos metu Medicinos darbuotojų dienos proga (2020 m. balandžio 27 d.) prie daugelio ligoninių vyko padėkos koncertai medikams[77].

23. Nenustatyta, kad akcijos organizatorių skleistoje informacijoje apie koncertus ar jų metu būtų kalbama apie rinkimus, kandidatus, būtų naudota politinių partijų simbolika, koncertuose dalyvaujantys asmenys būtų skatinami dalyvauti rinkimuose ir pan.

24. Įvertinus surinktą informaciją, akcijos metu vykę savanoriški įvairių kolektyvų trumpi pasirodymai nelaikytini rinkėjų papirkimu.

25. Kaip nurodoma Vyriausybės kanceliarijos atsakyme, „*Prisidėjusiems prie aktyvios kovos su COVID-19 padėkos raštai įteikti be atminimo dovanų*“.

26. Ministro Pirmininko S. Skvernelio padėkos raštai buvo skirti „*asmenims, įmonėms ir organizacijoms už aktyvias pastangas kovoje su virusu*“, tai yra ne tik fiziniams asmenims, bet ir įvairioms įmonėms, organizacijoms. Padėkas įteikė pats Ministras Pirmininkas[78], taip pat ir socialinės apsaugos ir darbo ministras Linas Kukuraitis[79].

27. Padėkos raštai turi simbolinę, pagarbos reiškimo prasmę, o ne materialinę vertę, taigi padėkos raštai asmenims, įmonės ir organizacijoms nelaikytini rinkėjų papirkimu.

Dėl vertinimo rinkimų agitacijos aspektu

28. Pagal Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 2 straipsnio:

28.1. 8 dalį politinė reklama laikoma *valstybės politiko, politinės partijos nario, politinės kampanijos dalyvio, jų vardu ir (ar) interesais bet kokia forma ir priemonėmis už užmokestį ar neatlygintinai politinės kampanijos laikotarpiu ar tarp politinių kampanijų skleidžiama informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa*.

[77] https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1168086/per-lietuva-nuvilnijo-padekos-medikams-aciu-istare-ir-politikai-ir-muzikos-atlikejai, https://www.tv3.lt/naujiena/video/gydytojai-dziaugiasi-net-proga-iseiti-i-kiema-ligonineje-mes-uzdaryti-visa-laika-n1040892

[78] https://pagd.lrv.lt/lt/naujienos/ministras-pirmininkas-padekojo-uz-pagalba-kovojant-su-virusu-covid-19

[79] https://www.facebook.com/jaunimolinija/posts/3421542614608159/, https://kpsc.lt/2020/09/09/padeka-vilties-linijai-uz-pagalba-lietuvai-kovoje-su-covid-19-virusu/

28.2. 19 dalį, rinkimų agitacija apibrėžiama kaip per *rinkimų agitacijos kampanijos etapą politinei reklamai skleisti skirta veikla, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose*.

29. Seimo rinkimų įstatymo 54 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad *bet kam draudžiama naudotis tarnybine padėtimi valstybės ar savivaldybių institucijose, įstaigose ar organizacijose, taip pat valstybinėse ar savivaldybių visuomenės informavimo priemonėse vykdant bet kokią rinkimų agitaciją, pavesti tai daryti kitiems asmenims ar kaip nors kitaip, naudojantis tarnybine padėtimi, bandyti paveikti rinkėjų valią. Valstybės, savivaldybių pareigūnams, valstybės tarnautojams draudžiama naudotis tarnybine padėtimi sudaryti sau ar partijai išskirtines rinkimų agitacijos sąlygas. Šį straipsnį pažeidęs asmuo gali būti patrauktas administracinėn arba baudžiamojon atsakomybėn įstatymų nustatyta tvarka*.

30. Akcijos rengėjai nurodė, kad akcijai viešinti lėšų nebuvo skirta, išlaidų viešinimui nepatirta. Informacija apie akciją skleista neatlygintinai, naudojant įprastus informacijos sklaidos kanalus.

31. Nagrinėjant akcijos rengėjų viešai skleistą informaciją apie akciją, nustatyta, kad joje pateikiama informacija apie akciją, kalbama apie pandemiją, koncertų vietas, nurodomas akcijos tikslas – padėkoti prie pandemijos valdymo prisidėjusiems asmenims, gyventojams. Nepropaguojamos politinės partijos ar atskiri politikai, nekalbama apie rinkimų programas, nenaudojama politinių partijų simbolika, rinkimų šūkiai, nepristatomos rinkimų programos nuostatos.

32. Atsakymuose nurodyta, kad „*akcijos metu nebuvo numatyta ar planuota surengti Vyriausybės kabineto narių ar politikų kreipimosi į susirinkusius renginių dalyvius. Jokių minėtų asmenų kreipimųsi į renginių dalyvius nebuvo ir per pačius renginius nenumatoma*“. Nenustatyta, kad koncertų metu būtų pasisakę akcijos iniciatoriai ar Vyriausybės nariai. Tačiau nustatyta, kad dalyje koncertų pasisakė kiti politikai.

32.1. Pagal surinktus duomenis, koncertų metu dažniausiai kalbėjo merai (13 iš 20), atstovaujantys įvairioms politinėms partijoms (LVŽS – 1, LSDP – 3, LRLS – 3, TS-LKD – 4, TT – 1), visuomeniniam rinkimų komitetui – 1, išsikėlęs kandidatas – 1, dažniau – nekandidatavę 2020 m. Seimo rinkimuose.

32.2. Nustatyta, kad kalbėjo 7 įvairias pareigas einantys įvairių partijų kandidatai (Seimo narė ir savivaldybės administracijos direktorius (LVŽS), merė (LRLS), dvi mero pavaduotojos (LT, LLRA-KŠS), seniūnas (LSDP).

32.3. Kalbėję politikai dėkojo asmenims, prisidėjusiems prie pandemijos valdymo, gyventojams – už karantino reikalavimų laikymąsi, linkėjo sveikatos. Nenustatyta, kad būtų

kalbama apie rinkimus, rinkimų programas, politines partijas, kad būtų naudojama politinių partijų simbolika, pristatomos rinkimų programos.

33. Taigi surinktų duomenų pagrindu negalima teigti, kad informuojant apie akciją „Ačiū, Lietuva“ ir jos pasirodymų metu buvo vykdoma rinkimų agitacija ar skleidžiama politinė reklama.

Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta, **siūloma**:

1. Nepripažinti rinkėjų papirkimu 2020 m. birželio 1 d. viešose erdvėse vykusių pasirodymų „Ačiū, Lietuva“ ir Ministro Pirmininko padėkos raštų už aktyvias pastangas kovojant su COVID-19 (koronaviruso infekcija), įteiktų asmenims, įmonėms ir organizacijoms.

2. Nepripažinti, kad informuojant apie akciją „Ačiū, Lietuva“ ir jos koncertų metu buvo vykdoma rinkimų agitacija ar skleidžiama politinė reklama.

Skyriaus vedėja Lina Petronienė